

Asia

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ihmisarvoisesta työstä kaikkialla maailmassa globaalia oikeudenmukaista siirtymää ja kestäväää elpymistä varten

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 23.2.2022 tiedonannon ihmisarvoisen työn edistämisestä kaikkialla maailmassa. Siinä esitetään, miten EU aikoo asettaa ihmisarvoisen työn maailmanlaajuisen edistämisen keskeiselle sijalle oikeudenmukaisessa siirtymässä ja pandemiaa seuraavassa osallistavassa, kestävässä ja palautumiskykyä tukevassa elpymisessä.

Komissio pyytää Euroopan parlamenttia ja neuvostoa hyväksymään tässä tiedonannossa esitetyn lähestymistavan ja työskentelemään yhdessä siinä mainittujen toimien toteuttamiseksi.

Komissio aikoo raportoida säännöllisesti tämän tiedonannon täytäntöönpanosta, mukaan lukien EU:n sitoumukset edellä mainituilla keskeisillä politiikan aloilla.

Tiedonannossa korostetaan työntekijöiden oikeuksia ja vapauksia nopeasti muuttuvassa työelämässä ja globaalien suhteiden muuttuessa ja muistutetaan siitä, että EU tukee voimakkaasti monenvälisyyttä ja sääntöihin perustuvia kansainvälisiä työnormeja kaikkialla maailmassa.

Tiedonannon mukaan EU:lla on johtava rooli sen varmistamisessa, että talouden vihreä ja digitaalinen siirtymä kulkevat käsi kädessä sosiaalisesti oikeudenmukaisen maailmanlaajuisen siirtymän kanssa. EU pyrkii yhdessä kansainvälisten kumppaneidensa kanssa siihen, että koronaviruskriisistä elpyminen olisi ihmiskeskeistä, kestäväää, oikeudenmukaista ja osallistavaa.

Suomen kanta

Suomi tukee komission toimia ihmisarvoisen työn edistämiseksi YK-järjestelmässä, erityisesti Kansainvälisessä työjärjestössä sekä myös EU:n kauppapolitiikan, ihmisoikeuspolitiikan ja kehityspolitiikan osana.

Ihmisarvoinen työ on keskeinen osa YK:n kestävän kehityksen agendaa. On tärkeää, että EU edistää laaja-alaisesti ihmisarvoista työtä maailmanlaajuisesti. Suomi tukee pakkotyön ja lapsityön käytön torjuntaa koskevaa priorisointia, vaikka korostaa samalla myös työelämän yhdenvertaisuuden, sukupuolten tasa-arvon, yhdistymisvapauden ja kollektiivisen neuvotteluoikeiden sekä työsuojelun merkitystä työelämän perustavaa laatua olevina periaatteina ja oikeuksina.

Komission yksittäisiin säädöshankkeisiin, jotka on mainittu tässä tiedonannossa, muodostetaan kanta erikseen.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että sääntelyä toimeenpannaan tavalla, joka on yhdenmukaista Maailman kauppajärjestön (World Trade Organization, WTO) sääntöjen kanssa eikä johda EU:n kauppakumppanien perusteettomaan syrjintään tai peiteltyihin kaupan esteisiin.

Pääasiallinen sisältö

Komission tiedonannon mukaan EU aikoo asettaa ihmisarvoisen työn maailmanlaajuisen edistämisen keskeiselle sijalle oikeudenmukaisessa siirtymässä ja pandemiaa seuraavassa osallistavassa, kestävässä ja palautumiskykyä tukevassa elpymisessä.

Komissio pyytää Euroopan parlamenttia ja neuvostoa hyväksymään tässä tiedonannossa esitetyn lähestymistavan ja työskentelemään yhdessä siinä mainittujen toimien toteuttamiseksi.

Komissio aikoo raportoida säännöllisesti tämän tiedonannon täytäntöönpanosta, mukaan lukien EU:n sitoumukset edellä mainituilla keskeisillä politiikan aloilla.

Tiedonannossa korostetaan työntekijöiden oikeuksia ja vapauksia nopeasti muuttuvassa työelämässä ja globaalien suhteiden muuttuessa ja muistutetaan siitä, että EU tukee voimakkaasti monenvälisyyttä ja sääntöihin perustuvia kansainvälisiä työnormeja kaikkialla maailmassa.

Tiedonannon mukaan EU:lla on johtava rooli sen varmistamisessa, että talouden vihreä ja digitaalinen siirtymä kulkevat käsi kädessä sosiaalisesti oikeudenmukaisen maailmanlaajuisen siirtymän kanssa. EU pyrkii yhdessä kansainvälisten kumppaneidensa kanssa siihen, että koronaviruskriisistä elpyminen olisi ihmiskeskeistä, kestävää, oikeudenmukaista ja osallistavaa.

Tiedonannossa määritellään ihmisarvoisen työn koostuvan neljästä osatekijästä (työllisyys, työelämän normit ja oikeudet, sosiaalinen suojelu sekä työmarkkinavuoropuhelu ja kolmikantaisuus).

Ihmisarvoisen työn yleismaailmallisen käsitteen neljä osatekijää

Työllisyys: edistetään työllisyyttä luomalla kestävä institutionaalinen ja taloudellinen ympäristö – kehitetään taitoja tuottavaa ammattia varten, kestävät yritykset.

Työelämän normit ja oikeudet: kunnioitetaan, edistetään ja toteutetaan erityisesti perusoikeuksia työssä eli yhdistymisvapautta ja oikeutta työehtosopimusneuvotteluihin, pakkotyön ja lapsityövoiman käytön poistamista sekä syrjimättömyyttä.

Sosiaalinen suojelu: terveydenhuollon ja toimeentuloturvan saatavuus esimerkiksi työttömyys-, sairaus- ja työtapaturmatilanteissa. Ihmisarvoiset työolot, jotka ovat muun muassa turvalliset ja terveelliset, toimeentuloon riittävä palkka ja asianmukainen työaika.

Työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu ja kolmikantaisuus: terveet työmarkkinasuhteet ja toimiva työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu ovat keinoja edistää parempia palkkoja ja työoloja sekä rauhaa ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta. Hyvän hallintotavan välineinä ne edistävät yhteistyötä ja taloudellista suorituskkyä. Lisäksi on kehitettävä tehokkaita työsuojelutarkastusjärjestelmiä.

Komission tiedonannon mukaan EU:n tavoitteena on erityisesti lapsityön ja pakkotyön poistaminen.

Viimeisimpien arvioiden mukaan lapsityö koskettaa 160 miljoonaa lasta ympäri maailmaa eli joka kymmenettä maailman lasta ja heidän määränsä on kasvussa. Lähes puolet näistä lapsista tekee vaarallista työtä.

Pakkotyössä on noin 25 miljoonaa ihmistä maailmassa. Heistä 63 % on naisia ja tyttöjä.

Tiedonannossa komissio esittää ihmisarvoisen työn edistämiseksi seuraavia toimia:

1. Edistetään ihmisoikeuksia ja ympäristöä koskevaa yritysten huolellisuusvelvoitetta muun muassa lainsäädännön avulla, jotta voidaan varmistaa ihmisoikeuksiin, kuten työntekijöiden oikeuksiin, ja ympäristöön kohdistuvien todellisten ja mahdollisten haitallisten vaikutusten tunnistaminen, ehkäiseminen, lieventäminen ja vastuuvollisuus maailmanlaajuisissa toimitusketjuissa.
2. Kielletään pakkotyöllä valmistettujen tuotteiden saattaminen EU:n markkinoille.
3. Vahvistetaan yritysten tiedottamista kestävyysnäkökohdista, myös ihmisarvoisesta työstä maailmanlaajuisissa toimitusketjuissa, jotta voidaan lisätä kestäviä investointeja ja avoimuutta muille sidosryhmille.

4. Annetaan ohjausta ja vahvoja säännöksiä, jotka koskevat sosiaalisesti kestäviä julkisia hankintoja, ja tehdään kestävästä tuotteista normi oikeudenmukaisen kulutuksen edistämiseksi.
5. Hyödynnetään EU:n alakohtaisia politiikkoja, jotka koskevat muun muassa elintarvikkeita, mineraaleja, tekstiilejä, kalastusta ja liikennettä, mukaan lukien meriliikenne, jotta voidaan vahvistaa kansainvälisten työnormien noudattamista sekä työtä koskevien kansainvälisten yleissopimusten ratifiointia ja täytäntöönpanoa.
6. Edistetään kansainvälisten työnormien noudattamista vapaakauppasopimusten ja yksipuolisten kauppaetuksien yhteydessä.
7. Asetetaan ihmisarvoisen työn turvaaminen kaikille yhdeksi EU:n kehityspolitiikan tärkeimmistä painopisteistä ja rahoitetaan toimia, jotka edistävät ihmisarvoista työtä, muun muassa Team Europe -aloitteiden yhteydessä.
8. Edistetään Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa EU:n laajentumispolitiikan ja talouden uudistusohjelmien avulla ja tuetaan uudistuksia, joiden tavoitteena ovat ihmisarvoiset työpaikat Euroopan naapurialueilla ja laajentumisprosessissa mukana olevilla alueilla.
9. Edistetään työntekijöiden oikeuksien kunnioittamista kolmansissa maissa olennaisena osana EU:n ihmisoikeuspolitiikkaa.
10. Edistetään ihmisarvoista työtä ja työntekijöiden oikeuksia kaikissa olennaisissa tulevilla tai päivitettävissä kahdenvälisissä ja alueellisissa sopimuksissa ja vuoropuhelujärjestelyissä.
11. Tuetaan ihmisarvoiseen työhön liittyvien Yhdistyneiden kansakuntien välineiden täytäntöönpanoa ja edistetään ihmisarvoista työtä YK:n foorumeilla, erityisesti YK:n kestävä kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman täytäntöönpanon yhteydessä.
12. Tehdään yhteistyötä ILO:n kanssa EU:n painopistealoilla ja edistetään työnormien asettamista, valvotaan niiden soveltamista ja edistetään niiden täytäntöönpanoa.
13. Tuetaan WTO:n uudistusta kestävä kehityksen edistämiseksi ja globalisaation sosiaalisen ulottuvuuden sisällyttämiseksi siihen ja edistetään WTO:ssa pohdintaa siitä, miten kaupalla voidaan tukea ihmisarvoista työtä ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta.
14. Ihmisarvoisen työn edistäminen maailmanlaajuisissa toimitusketjuissa G7- ja G20-maiden julkilausumissa, yhteistyö OECD:n kanssa vastuullista liiketoimintaa koskevien kansainvälisten normien edistämiseksi ja täytäntöönpanemiseksi sekä ihmisarvoisen työn sisällyttäminen yhteistyöhön kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa.
15. Yhteistyö Euroopan neuvoston kanssa sosiaalisten ja taloudellisten perusoikeuksien takaamiseksi kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti.
16. Tuetaan työmarkkinaosapuolia työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua edistävässä EU:n alakohtaisissa neuvottelukomiteoissa, jotta voidaan käynnistää työntekijöiden oikeuksien kunnioittamista koskevia toimia toimitusketjuissa.
17. Vahvistetaan edelleen yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa ja edistetään turvallista ja suotuisaa ympäristöä kansalaisyhteiskunnalle.

18. Tuetaan maailmanlaajuisia kumppanuuksia ihmisarvoisen työn eri osa-alueilla muuan muassa liittymällä Alliance 8.7 –kumppanuuteen, jonka tavoitteena on lapsityön, pakkotyön ja ihmiskaupan poistaminen. Komissio aikoo selvittää yhdessä ILO:n kanssa mahdollisuuksia tehostaa Alliance 8.7. kumppanuuden puitteissa toteuttavia toimia.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU28 työoikeusjaoston kirjallinen menettely 28.-31.3.2022

EU27 työsuojelujaosto kirjallinen menettely 28.-31.3.2022

EU3 ulkosuhdejaoston kirjallinen menettely 28.-31.3.2022

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Komission tiedonanto COM (2022) 66 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Liisa Heinonen, TEM, Liisa.Heinonen@gov.fi

Päivi Kantanen, TEM, Paivi.Kantanen@gov.fi

Antti Närhinen, TEM, Antti.Narhinen@gov.fi

Päivi Hämäläinen, STM, Paivi.Hamalainen@gov.fi

Henna Huhtamäki, STM, Henna.Huhtamaki@gov.fi

Linda Piirto, UM, Linda.Piirto@formin.fi

EUTORI-tunnus

EU/2022/0237

Liitteet

Viite

Asiasanat	globalisaatio, ihmiskauppa, ihmisoikeudet, ILO, kehitysyhteistyö, lapset, palkat, sosiaaliturva, tasa-arvo, työehtosopimukset, työmarkkinajärjestöt, työsuojelu ja -turvallisuus, yhdenvertaisuus, yritysten yhteiskuntavastuu, kestävä kehitys
Hoitaa	OM, SM, STM, TEM, UM, VM, VNK, YM
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, PLM, VTV
